

Places i carrers porticats dels nostres pobles i ciutats

Batea, vila de cases senyorials

PLAÇA DE CATALUNYA, IMATGE DE MODERNITAT

Plaça de Catalunya, amb l'entrada del carrer Major al fons. FOTO: JOAN REVILLAS

TEXT: JOAN FIGUEROLA
jfiguerola@coac.net

El 'Diari' presenta avui un nou lliurament de la sèrie 'Places i carrers porticats dels nostres pobles i ciutats', amb l'exemple de la plaça de Catalunya de Batea, a la Terra Alta. **Joan Figuerola** és arquitecte (Figuerola-Gavaldà-Romera Arquitectes)

La plaça de Catalunya de Batea se situa a l'antic descampat de planta triangular amb el vèrtex davant del carrer Major d'entrada a la vila emmurallada, donant la benvinguda als viatgers que arribaven pel camí de Tortosa al portal de Sant Roc. Es tractava d'una gran esplanada anomenat Pla dels Corral amb una bassa i abeuradors dels animals de tracció. La plaça anomenada als inicis plaça Vella, s'acabava amb el tancament murat que unia el portal de Sant Roc amb el carrer Gaudí arribant al carrer de l'Algars. Amb el progressiu creixement de Batea desapareix la bassa i aquest espai es converteix en la nova façana urbana a l'entrada de la població.

Els dos costats confrontats de la plaça inicial tenen uns espais porticats que enllacen amb els del primer tram del carrer Major fins arribar a la cantonada del carrer del Centre. Un espai porticat en continuïtat entre el carrer i la plaça i que convida a penetrar al carrer principal de la vila medieval d'intensa vida de mercat. El porticat segueix la tipologia d'arcs rebaixats o apuntats de carreus ben escarats, alguns amb enjubs o contraforts per absorbir les empentes dels edificis cap al carrer i coberts amb forjats de bigues de fusta adaptats als diferents nivells de les cases que sustenten.

Un petit esgraó separa el paviment interior del pendent exterior de la plaça, amb els diferents nivells d'entrada a cada casa units

per esgraons. Molts d'aquests edificis bastits entre els segles XIV i XVI conserven l'elegància de les cases benestants medievals i renaixentistes que pertoca a un espai preminent i d'entrada a la població.

Als segles XVIII i XIX s'edifiquen moltes cases senyorials a la població de Batea

Són edificis d'una o dues plantes per l'habitatge i la planta de les golfes de finestres més petites, amb les façanes de carreus ben escarats, brancals de portes i finestres motllurats, balcons de llosanes

de pedra treballada amb baranes de forja.

Presideix la plaça la casa de la Vila bastida entre els segles XIII i XIV, amb un porticat a la planta baixa de tres arcs de mig punt sobre pilastres de carreus i dues plantes amb ampliacions i reformes posteriors. Corona l'edifici un rellotge monumental de dues esferes, unes campanes procedents de l'església de Pinyeres i un relleu de l'escut municipal amb la data de 1856. La planta baixa es coneixia com «lo pes», el lloc on es pesaven les mercaderies mitjançant balances romanes i es mesurava la longitud dels productes de venda per determinar-ne el seu valor.

Els segles XVI i XVII és un període de moltes guerres i epidèmies a Batea amb un important estanca-